

ด่วน

ที่ กต ๑๐๐๔/๗๙๔

ชื่อค. คสช.	๒๕๖๓
วันที่	๗.๗.๒๕๖๓
เวลา	๐๘๖๐

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๔๐๐

๗) กวากาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ผลการประชุมระดับรัฐมนตรีกลุ่มประเทศไม่ผูกไว้ฝ่ายใด ครั้งที่ ๑๗

เรียน หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

สำเนาเลข เอก เอกนัยรัฐมนตรี

รับที่ ๔๕๗๙ ๖๖๑

วันที่ ๒๑ กค ๒๕๕๗, ๕.๑๕

๑๐๙ ๑๐๖

๒๑๘๖๗

๑๕.๒๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ถ้อยແດลงของหัวหน้าคณะผู้แทนไทย พร้อมคำเปลี่ยนแปลงไม่เป็นทางการ

๒. สำเนาเอกสารสุดท้าย Algiers Final Document และเอกสารอื่น ๆ

พร้อมคำเปลี่ยนแปลงไม่เป็นทางการ

ด้วยกระทรวงการต่างประเทศได้แต่งตั้งนายนรธิด ลิงหเสนี เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรสประจำประเทศไทย ณ นครนิวยอร์ก เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยและผู้แทนพิเศษ เข้าร่วมการประชุมระดับรัฐมนตรีกลุ่มประเทศไม่ผูกไว้ฝ่ายใด ครั้งที่ ๑๗ (17th NAM Ministerial Conference) ณ กรุงแอลเจียร์ ประเทศแอลจีเรีย ระหว่างวันที่ ๒๖ – ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๗

กระทรวงการต่างประเทศขอเรียนรายงานผลการประชุมดังกล่าว ดังนี้

๑. ภาพรวม

๑.๑ กลุ่มประเทศไม่ผูกไว้ฝ่ายใด (Non-Aligned Movement – NAM) ก่อตั้งเมื่อปี ๒๕๐๔ โดยประเทศที่ไม่ต้องการเข้ากับฝ่ายทุนนิยมหรือสังคมนิยมในช่วงสงครามเย็น แต่ภายหลังประเทศอื่น ๆ ซึ่งโดยมากเป็นประเทศกำลังพัฒนาได้เข้าเป็นสมาชิกเพื่อสร้างมิตรในเวทีระหว่างประเทศ ไทยเข้าเป็นสมาชิกเมื่อปี ๒๕๓๖

๑.๒ การประชุมครั้งนี้เป็นการประชุมระดับรัฐมนตรี ซึ่งจัดขึ้นช่วง ๑๘ – ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗ โดยมีหัวข้อหลักของการประชุมคือ "Enhanced Solidarity for Peace" ทั้งนี้ การประชุมสุดยอดกลุ่มประเทศไม่ผูกไว้ฝ่ายใด ครั้งที่ ๑๗ จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๖ – ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ณ กรุงเตหะราน สาธารณรัฐอิسلامอิหร่าน

๒. บทบาทของไทย

ผู้แทนพิเศษร่วมหารือในการประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสและกล่าวถ้อยແດลงในที่ประชุมระดับรัฐมนตรี โดยได้กล่าวถึงบทบาทของไทยในการส่งเสริมสันติภาพ ทั้งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และในเวทีระหว่างประเทศ ออาทิ การส่งกองกำลังรักษาสันติภาพไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ทั้งยังมีบทบาทนำในการร่วมมือระหว่างประเทศกำลังพัฒนา นอกจากนี้ ได้กล่าวถึงสถานการณ์การเมืองไทย ซึ่งหนากรได้เข้าควบคุมอำนาจจากกลุ่มคนที่ไม่ได้รับการสนับสนุน ประท้วงต่อต้าน ๖ เดือนที่ผ่านมา ที่มีเหตุการณ์ความรุนแรง และผู้เสียชีวิต รวมถึงมีแนวโน้มจะมีการประท้วงต่อต้านความรุนแรงระหว่างผู้สนับสนุนของทั้งสองฝ่าย ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องนำประเทศชาติกลับมาสู่สถานการณ์ปกติ ความสงบคง และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนไทย เพื่อให้ไทยสามารถก้าวเดินต่อไปสู่ระบบของประชาธิรัฐที่ยั่งยืน โดยไทยยังยืนยันถึงพันธกรณีที่มีกับ NAM และประเทศต่างๆ ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๓. ประเด็นการประชุมที่สำคัญ

๓.๑ ประเด็นปัญหาทະเลจีนใต้ อาเซียนได้พยายามปรับปรุงเอกสารสุดท้ายในวาระทະเลจีนให้ให้สะท้อนพัฒนาการล่าสุด ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติของกลุ่มประเทศไม่ผูกไม่ฝ่ายใต้ต่อร่างเอกสารสุดท้ายในทุกประเด็น โดยเสนอให้ระบุถึงการประชุมหารือต่าง ๆ ระหว่างอาเซียนกับจีนที่กรุงพนมเปญและเมืองชูโจว อย่างไรก็ตาม อธิปต์ ปากีสถาน ซีเรีย ชูดาน ศรีลังกา บังคลาเทศ เอธิโอเปีย ได้คัดค้านข้อเสนอตั้งกล่าว โดยให้เหตุผลว่า เอกสารเดิมมีเนื้อหาสมบูรณ์อยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงข้อความ ซึ่งสอดคล้องกับท่าทีที่จีนได้แจ้งไทยและประเทศสมาชิกไว้ก่อนแล้วว่า ไม่ต้องการให้แก้ไข ข้อความที่เกี่ยวกับทະเลจีนใต้ในเอกสาร NAM (จีนเป็นผู้สังเกตการณ์ของ NAM และไม่สามารถเข้าร่วมการเจรจาเรื่องเอกสารสุดท้าย) ในขณะที่ แชนเบีย อนเดีย จาเมกา ในจีเรีย และแอฟริกาใต้ ได้กล่าวสนับสนุนในหลักการว่า ข้อเสนอของภูมิภาคอาเซียนควรได้รับการพิจารณา

ภายหลังการเจรจาในคณะทำงานระหว่างอาเซียนและจีนผ่านปากีสถาน รวมทั้งการพบปะระหว่างหัวหน้าคณะผู้แทนอนโนนเดนตี้ (ในฐานะผู้แทนอนโนนเดนตี้ มีใช้ในฐานะตัวแทนอาเซียน) กับหัวหน้าคณะจีน อาเซียนและสมาชิกกลุ่มประเทศไม่ผูกไม่ฝ่ายได้สามารถตกลงที่จะปรับปรุงวาระดังกล่าวด้วยถ้อยคำที่ทุกฝ่ายยอมรับได้

๓.๒ ประเด็นปัญหาซีเรีย หลายประเทศ เช่น บรากีล สนธิสัญญาหัวรับเอมิเรตส์ และ黎บานอน ได้แสดงความห่วงกังวลต่อการใช้อาวุธในการแก้ปัญหาซีเรีย รวมถึงผลกระทบต่อประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาค โดยประเทศส่วนใหญ่สนับสนุนให้ประเทศระหว่างประเทศร่วมกันแก้ไขปัญหาโดยสันติ

๓.๓ ประเด็นปาเลสไตน์ หลายประเทศ เช่น อัฟغانิสถาน ติมอร์-เลสเต มาเลเซีย แสดงความห่วงกังวลต่อสถานการณ์ในปาเลสไตน์ โดยจอร์เดนประธานาธิบดีของอิสราเอล ต่อสถานที่สำคัญทางศาสนา นอกจากนี้ ยังสนับสนุน two – state solution ในแนวทางเดียวกันกับข้อเสนอของสนธิสัญญาหัวรับเอมิเรตส์และโมร็อกโก ในขณะที่ลิเบียขอให้กลุ่มประเทศไม่ผูกไม่ฝ่ายได้ทางออกอย่างสันติ

ที่ประชุมได้รับรองเอกสารสุดท้าย (Algiers Final Document) รวมถึงรายงานปฏิญญา และข้อตัดสินใจต่าง ๆ อีก ๕ ฉบับ ทั้งนี้ เอกสารทั้งหมดไม่มีข้อผูกมัดกับไทยเนื่องจากเป็นเอกสารสุ่ป่าที่ในประเด็นระหว่างประเทศต่าง ๆ และไทยจะได้มีหนังสือถึงประธานกลุ่มประเทศไม่ผูกไม่ฝ่ายได้เพื่อแจ้งข้อสงวนอย่างกว้าง ๆ ดังเช่นที่เคยปฏิบัติต่อไป

๔. ข้อสังเกต

ประเทศสมาชิกอาเซียนได้แสดงความเป็นปึกแผ่น และประสบความสำเร็จในการผลักดันการแก้ไขข้อความเกี่ยวกับทະเลจีนใต้ในเอกสารสุดท้ายของ NAM แต่ความพยายามของจีนซึ่งเป็นประเทศผู้สังเกตการณ์ เพื่อยับยั้งการแก้ไขข้อความดังกล่าว โดยอาศัยประเทศสมาชิก NAM ที่อยู่ในอิทธิพลของจีนนั้น อาจเป็นตัวอย่างให้แก่萌หน้าขึ้น ๆ หาซองทางเข้ามาเมื่อทิพลใน NAM มากขึ้น อย่างไรก็ตาม การดำเนินการของจีนทำให้ประเด็นนี้กลایเป็นประเด็นซึ่งที่ประชุมให้ความสนใจอย่างมาก และส่งผลกระทบกับความต้องการของจีนที่ไม่ต้องการให้มีความเคลื่อนไหวในประเด็นทະเลจีนใต้ในเวทีระหว่างประเทศต่างๆ

๕. ประดิษฐ์เสนอคณะกรรมการสูงแห่งชาติ

เพื่อให้รับทราบผลการประชุมระดับรัฐมนตรีกัลุ่มประเทศไทยไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดซึ่งที่ประชุมได้รับรองเอกสารสุดท้าย (Algiers Final Document) และเอกสารต่าง ๆ ซึ่งจะห้อนท่าทีและการดำเนินการล่าสุดของกลุ่มประเทศไทยไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดในเรื่องต่าง ๆ ระดับโลกและระดับภูมิภาค อาทิ ปัญหาการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ สิทธิมนุษยชน และการพัฒนา

เอกสารซึ่งที่ประชุมได้รับรองเหล่านี้ เป็นการแสดงเจตนารวมใจและท่าทีของกลุ่มประเทศไทยไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดในเรื่องต่าง ๆ ในระดับโลกและระดับภูมิภาค และ~~ไม่มีอัยคำใด~~ ซึ่งก่อให้เกิดผลผูกพันในทางกฎหมายระหว่างประเทศ ทั้งนี้ ที่ประชุมได้พิจารณาไว้รองโดยมีได้ลงนามอย่างไว้ก็ตาม เพื่อให้มีความรัดกุม ระหว่างการต่างประเทศ โดยคณะผู้แทนถาวรสหประชาติ จะได้แจ้งข้อส่วนอย่างกว้าง ๆ ต่อเอกสารสุดท้ายตามแนวปฏิบัติเดิมด้วย โดยระบุว่า รัฐบาลไทยจะตั้งข้อสงวนหากข้อความในเอกสารขัดกับการดำเนินนโยบายต่างประเทศของไทย ซึ่งเป็นแนวทางที่หลายประเทศปฏิบัติเช่นกัน ทั้งนี้ ได้แนบเอกสารดังกล่าว พร้อมสรุปภาษาไทยมาด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายมนัสวี ศรีเสดาพร)

รองปลัดกระทรวงฯ รักษาราชการแทน
ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปฏิบัติราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ